

Pekka Piispanen

16.8.2022

Hyväksytty Akavan hallituksessa 16.8.2022:

Akavan budjettiriihikannanotto

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan jatkuu yhä. Sen vaikutukset myös talouden näkyymiin ovat mittavat. Suomessa talouskasvu vaimenee ja kuluttajahinnat nousevat ennustettua enemmän. Kansalaisten ostovoiman turvaamiseksi tarvitaan talouspolitiikan tavoitteisiin sopivia palkankorotuksia sekä tuloverokevennyksiä.

Tulevan elo–syyskuun vaihteessa pidettävän budjettiriihen alla Akava korostaa vastuullisuuden merkitystä talouspolitiikassa ja julkisessa taloudessa. On myös tärkeää, että hallituksen jo aiemmin linjaamat lakiesitykset viedään eduskuntaan ja päätökseen kuluvalla vaalikaudella.

Budjettiriihen päätösten tulee parantaa työllisyyttä, kasvua ja ostovoimaa

Valtiovarainministeriö arvioi kesäkuun taloudellisessa katsauksessaan, että Suomen bruttokansantuote kasvaa tänä vuonna 1,4 prosenttia. Sodan yhä jatkuessa on vaarana, että Suomi joutuu taantumaan. Silloin bruttokansantuote laskisi kahtena peräkkäisenä vuosineljänneksenä vuoden 2022 jälkipuoliskolla tai vuoden 2023 alussa.

Kuluttajahintojen nousu kiihtyi Suomessa Tilastokeskuksen mukaan kesäkuussa 7,8 prosenttiin. Edellisen kerran inflaatio oli yhtä ripeää maaliskuussa 1984. Inflaatio uhkaa pysyä korkeana myös koko loppuvuoden.

Uudistamme ehdotuksemme suunnitelman laatimisesta julkisen talouden tervehtämiseksi ja velkaantumiskehityksen kääntämiseksi laskuun. Tavoittelemme 80 prosentin työllisyysastetta. Korkeammalla työllisyysasteella voidaan parantaa merkittävästi julkisen talouden rahoitusasemaa sekä luoda osaltaan tilaa tuloverokevennyksille ja kasvua tuoville menopanostuksille.

Akava haluaa edistää vihreää siirtymää ja digitalisaatiota. Fossiilisista polttoaineista tulee irtaantua nopeasti ja varmistaa energiasektorin vihreiden investointihankkeiden nopea toteuttaminen.

Akava ei esitä budjettiriiheen mitään uudistuksia, joilla rasitetaan talouden kestävyyttä, työllisyyttä tai kilpailukykyä. Vahva talous on myös vakaan turvallisuuden edellytys. Turvallisuuteen tehtävien menolisäysten ohella tarvitaan panostuksia tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin.

Tuloverokevennyksiä tarvitaan

Ansiotulojen verotuksen keventäminen olisi toisaalta hyvää rakenteellista veropolitiikkaa, toisaalta se turvaisi nettoansioiden ostovoimaa. Ansiotulojen verotusta on alennettava kaikissa tuloluokissa. Palkkaverojen laskeminen hyödyttää ihmisiä välittömästi, kun esimerkiksi polttoaine- tai arvonlisäverotuksen kevennyksistä suuri osa menisi eri väliportaille. Tuloverokevennyksillä edistetään palkansaajien

Pekka Piispanen

16.8.2022

ostovoimaa. Julkisen sektorin lakisääteisten tehtävien turvaaminen ja niiden rahoitus on varmistettava.

On myös huolehdittava siitä, että tuloverotukseen tehdään ostovoimaa turvaavat inflaatiotarkistukset. Tuloverotuksen inflaatiotarkistukset ovat jääneet puolitiehen vuonna 2022 ja kansalaisten reaaliansioiden verotus kiristyy.

Seuraavaksi vaalikaudeksi Akava tavoittelee työn tekemisen verotuksen keventämiseen painottuvaa verotuksen kokonaisuudistusta. Uudistus ulottuisi kahdelle vaalikaudelle.

TKI- ja tutkimuspanostukset turvattava

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatio toiminnan panostusten lisäämisen takana on erittäin kattavasti koko suomalaisen yhteiskunnan tuki. Onkin varmistettava, että lausuntokierroksella oleva TKI-rahoituslakia koskeva hallituksen esitys saatetaan eduskuntaan kevään kehysriihessä sovitun mukaisesti. Neljän prosentin BKT-osuuden saavuttaminen olisi siten uskottavalla uralla. On myös turvattava T&K-toiminnan verokannustimen eteneminen eduskunnan käsittelyyn niin, että siitä ehditään varmuudella päättää kuluvalle vaalikaudella. On lisäksi huolehdittava siitä, että osajien saatavuudesta ei tule estettä TKI-panostusten lisäämiselle.

Suomen Akatemiaa ja Business Finlandia koskevat rahoituspäätökset on toteutettava kevään kehysriihen linjausten mukaisesti. Budjettiriihessä tulee linjata myös laajemmin tieteen rahoituksen kehittämisen tarpeista.

Turvallisuuden toimijoiden voimavaroista huolehdittava

Kehysriihessä tehtiin perusteltuja rahoituspäätöksiä sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden toimijoiden (poliisi, puolustusvoimat, rajavartiolaitos ja tulli) voimavarojen kasvattamisesta. Budjettiriihessä erityisesti turvallisuuden toimijoiden henkilöstöresursseja pitää edelleen lisätä, jotta muun muassa Nato-jäsenyyden velvoitteisiin ja sisäisen turvallisuuden uhkiin voidaan vastata hyvin. Henkilöstön jaksamisen turvaamiseksi tulee tehdä päätös puolustusvoimien työaikalain uudistamisesta.

Oikeusvaltion turvaamisen voimavaroista ja kehittämisestä on huolehdittava.